Sivistysvaliokunta

Keskiviikko 15.5.2024 klo 11.30—13.00

Läsnä
puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Ari Koponen ps
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Pia Hiltunen sd
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Inka Hopsu vihr
jäsen Laura Huhtasaari ps (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Milla Lahdenperä kok (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Mia Laiho kok (1, 2, 3, 4, 6, 7) (5 osittain)
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Sara Seppänen ps (1, 2, 3, 4, 6, 7) (5 osittain)
jäsen Markku Siponen kesk
jäsen Jaana Strandman ps (1, 2, 3, 4, 6, 7) (5 osittain)
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Oskari Valtola kok (1, 2, 3, 4) (5 osittain)

Sihteeri
valiokuntaneuvos Marja Lahtinen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 16 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomus 4/2024 "Akkuarvoketjun edistäminen"

Pöytäkirjan liite VTV tarkastuskertomus 4-2024 Akkuarvoketjun edistaminen tiedote.pdf liite A 3
Pöytäkirjan liite VTV tarkastuskertomus 4-2024 Akkuarvoketjun edistaminen.pdf liite B 3

Merkittiin, että Valtiontalouden tarkastusvirasto on lähettänyt sivistysvaliokunnalle tiedoksi Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomuksen 4/2024 "Akkuarvoketjun edistäminen".

Valmis
5.1

4. Valtioneuvoston selvitys: E-kirje - Ennakkovaikuttaminen tulevaan EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen (2028–)

Valtioneuvoston E-selvitys E 31/2024 vp

Asiantuntijalausunto E 31/2024 vp SiV 15.05.2024 toiminnanjohtaja Heikki Holopainen, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry Asiantuntijalausunto liite A 4
Asiantuntijalausunto E 31/2024 vp SiV 15.05.2024 hallituksen jäsen Jari Multisilta, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry Asiantuntijalausunto liite B 4
Asiantuntijalausunnon liite E 31/2024 vp SiV 15.05.2024 hallituksen jäsen Jari Multisilta, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry Asiantuntijalausunto liite C 4
Asiantuntijalausunto E 31/2024 vp SiV 15.05.2024 EU-asioiden yhteyspäällikkö Saara Harjula, Helsingin yliopisto Asiantuntijalausunto liite D 4

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- EU-erityisasiantuntija Kasper Paasikallio, valtioneuvoston kanslia
- neuvotteleva virkamies Henrik Ruso, opetus- ja kulttuuriministeriö
- toiminnanjohtaja Heikki Holopainen, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, liite
- hallituksen jäsen Jari Multisilta, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry, liite
- EU-asioiden yhteyspäällikkö Saara Harjula, Helsingin yliopisto, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

5. Perusopetuksen oppilaiden kansalliset oppimistulokset PISA 2022 -tutkimuksessa

Valiokunnan oma asia O 54/2023 vp

Valiokunta hyväksyi käsittelyn pohjaksi 8.5.2024 jaetun lausuntoluonnoksen.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Perustelujen kappaleen 5 viimeinen virke korvattiin seuraavalla virkkeellä: ”Valiokunta katsoo, että opetussuunnitelman perusteiden jatkokehittämisessä tulee keskittyä niiden selkeyttämiseen ja siihen, että ne tukevat perustaitojen oppimista.”

Perustelujen kappaleen 12 kolmannesta virkkeestä poistettiin sanat ”ja päättäjien tahtotila”.

Perustelujen kappaleen 18 kolme viimeistä virkettä muutettiin kuulumaan seuraavasti: ”Kuitenkin on tarpeen tiedostaa, että riippumatta digilaitteiden käyttötarkoituksesta niiden rajoittamattomalla ja liiallisella käytöllä on hyvinvointia, kehitystä ja oppimista heikentävä vaikutus, sillä ne heikentävät myös itsesäätelytaitoja ja keskittymiskykyä. Rajoittamaton vapaa-ajan viettäminen digitaalisissa ympäristöissä vie lasten aikaa muun muassa fyysiseltä liikkumiselta, unelta, lukuharrastukselta ja ihmisten väliseltä kasvokkaiselta vuorovaikutukselta. Mainitun kaltaisten elämänlaatua edistävien toimintojen vähenemisestä aiheutuvat haitalliset tekijät vaikuttavat heikentävästi lasten ja nuorten hyvinvointiin ja siten myös oppimiskykyyn.”

Perustelujen kappaleen 29 toisesta virkkeestä poistettiin sanat ”ja myös opettajan työn arvostus voi olla heikentynyt”.

Perustelujen kappaleen 31 toisessa virkkeessä sanat ”lapsen yksilöllistä kehitystä nykyistä paremmin tukevaksi” korvattiin sanoilla ”sekä opettajien että oppilaiden työrauhan edistämiseksi ja oppimistulosten parantamiseksi”.

Perustelujen kappaleen 35 ensimmäiseen virkkeeseen lisättiin sanat ”äidinkielen ja kirjallisuuden sekä matematiikan” ja ”opetussuunnitelmaa laajentamatta”.

Perustelujen kappaleen 35 alakohdan 2 toisessa virkkeessä sanat ”saavuttamisessa eräs konkreettinen toimenpide on opetussuunnitelman perusteiden ja oppilasarvioinnin kriteereiden tarkistaminen sellaisiksi, että ne” korvattiin sanoilla ”saavuttamiseksi tulee selvittää ja arvioida kattavasti erilaisia toimenpiteitä, jotka”.

Perustelujen kappaleen 35 alakohdan 3 ainoassa virkkeessä sana ”erityistä” korvattiin sanalla ”oppimisen” ja virkkeen loppuun lisättiin sanat ”muutoin vaarana on, että opetuksen yleinen vaatimustaso laskee”.

Muilta osin luonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 16.5.2024 kello 12.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marja Lahtinen